

ISSN 2000-6101

Hällefors hunden

Årgång 10 nr 2

Rasstandard

Innehåll

Tidningsredaktionen	2
Styrelsen	2
Ledaren	3
Jubileumsårsmöte i Gulsele	5
GPS-pejl vid löshundsprov	7
Nya utställningsregler från 2011 ..	9
Rasstrategi	13
Katarakt	20
Protokoll årsstämma	21
Hällekruss	23

Jubileumsårsmöte

Styrelsen

Ledamot: Bo Bergquist
Krönvägen 3
860 32 Fagervik
Tel: 060-579636
Tel: 0730-650944

epost: annelie.bergquist@bredband.net

Ledamot Jörgen Markusson
Nybyvägen 4
830 30 Lit
Tel: 0642-510 77

epost: jorgen.marcusson@pp.ephone.se

Ledamot Märit Truuts
Ruskemåla gård 306
382 91 Nybro
0481-12112

epost: marit.truuts@halleforshunden.org

Ledamot Ulrika Eriksson
Falla Gård 265 Norrfors
905 92 Umeå
tel: 090-30332

epost: falla.gard@bobbn.net

Ordföranden Wåge Lundgrehn
Marsjö Storegård 3
340 12 Annerstad
Tel: 0372-23008
070-5240875

epost: lundgrehn@telia.com

Kassör: Bo Tobiasson
(ledamot) Lärkstigen 11
918 31 Sävar
Tel: 090-508 10

epost: tobiasson.bo@telia.com

Register Jan-Erik Bjermkvist
hållare Skoghemsvägen 6
Sekreterare 179 96 SVARTSJÖ
(avelsråd) Tel: 070-3195701
epost: jbj.e.bjermkvist@telia.com

epost till alla i styrelsen: styrelse1@halleforshunden.org

Tidningsredaktionen

Då var det dags för ett nytt nummer av vår medlemstidning. Detta nummer fokuserar på vår reviderade rasstandard samt information från årsmötet i Gulsele. Vi behöver hjälp att få in material till nästa tidning eller bara förslag på artiklar/områden som ska belysas. Berätta gärna om en jakttag eller be oss finna något material om något ni skulle vilja veta mer om, såsom artiklar om fästingar, höftleder eller injagning av valp. Kom med förslag!!

/Märit

Jan-Erik Bjermkvist (uppgiftsinsamlare)
Skoghemsvägen 6
179 96 SVARTSJÖ
Tel: 070-3195701
email: jbj.e.bjermkvist@telia.com

Märit Truuts (formgivning)
Ruskemåla gård 306
382 91 Nybro
Tel: 0481-12112
email: marit.truuts@halleforshunden.org

<http://www.halleforshunden.org>

Ledaren

Jag tackar för förtroendet att leda Hälleforshundklubben vidare. Ni skall veta att jag är oerhört ödmjuk inför uppgiften. När Leif beslöt sig för att fortsättningsvis enbart ägna sig åt avelsrådgivning kändes det onekligen lite konstigt eftersom både Hälleforsaren och klubben i mångt och mycket har förknippats med namnet Gulin.

SÄK s ordförande Lennart Holmsten som ledde årsstämman liknade Leif vid bl a annat en engagerad evangelist och hängiven här-förare, bra liknelser som sammanfattar den betydelse Leif haft för klubben som ordförande i 16 år. Nu är det ju ändå så att Leif fortsätter på en av de viktigaste posterna i klubben som avelsrådgivare. Det känns tryggt då den kunskap han har är ovärderlig då det gäller genetik, avel och det hundmaterial vi har att förvalta. Tack Leif för det gedigna och hängivna arbete du gjort som ordförande under de 16 år klubben funnits.

Vem är då jag som årsstämman valt till ny ordförande? Jo, jag är smålänning, 57 år, lyckligt gift med Elisabeth sedan många år och vi har två vuxna söner. Vi bor på en mindre gård på landet någ-ra mil väster om Ljungby. Jag har väl en ganska gedigen bakgrund som jägare och hundintresserad. Började min jaktliga bana alldeles för ung i den frihet som rådde då. Moped, bössa och hund var det som gällde. Men det är väl preskriberat idag. Sedan följde några jaktligt magra år i huvudstaden med utbildning och jobb innan vi flyttade till Ljungby, där ingen av oss någonsin hade satt sin fot.

Sedan dess har vi haft en hel del hundar av olika raser, norrbottenspets, gråhund, jämt-hund och -94 kom Nalle, vår första hällefors-hund. Därefter fortsatte det med Raskängets Eyla, Bössholmens Iza och nu nyförvärvat Wilde, 4,5 månad. Idag jagar jag nästan bara älg, både i Småland och Jämtland och det blir som regel 40-50 jaktdagar varje höst.

Wåges hundar, Iza och Wilde blir omklappade i Gulsele

När det gäller Hälleforshundklubben och dess framtid, så vet jag att Leif och jag delar de flesta värderingar om hunden, klubben och hur vi skall arbeta vidare. Vägen är sedan länge utstakad och vi skall fortsätta följa den med in-riktning på friska och jaktligt bra hundar. Självklart skall vi bara använda hundar som avelsråden rekommenderat och som är ögonlysta, HD-fria och gärna också armbågsledsrontgade. I styrelsen har vi ett fortsatt ansvar för att sprida det budskapet och verka för att alla uppfödare verkligen följer den rasavelsstrategi som vi ingående behandlade vid årsstämman. Rasavelsstrategin är vårt policydokument och det vi alla har att rätta oss efter. Det visade sig också att inriktningen är riktig, då det gäller våra tikars storlek.

Leif Gulin blir avtackad av Wåge

Vid utställningen i Junsele påpekade domare Len-nart Holmsten vid flera tillfällen att de i övrigt mycket bra tikarna var "i nättaste laget". Det är också mycket positivt att vi fått den öppna stamboken förlängd med ytterligare fem år efter beslut av SÄK och SKK.

När jag skriver detta har jag just kommit till vår stuga i Oviksfjällen och sitter i solen på altan och ser fram emot att ladda batterierna i 3 veckor. Sedan väntar septemberjakten i Rossön där jag, efter träffen i Gulsele, varit och röjt pass några dagar. Nu skall både Iza och jag se till att komma i form efter den extremt varma sommaren i Sydsverige då cykelrastning och löpträning i princip varit omöjlig. Hoppas att Ni själva haft bättre förutsättningar och att Ni är vältränade och laddade då högsäsongen närmar sig med stormsteg.

Tack, alla Ni som gjorde årsstämman i Gulsele till den trevliga helg det blev. Vi hade jättekul och att det sedan blev en svängom efter middagen på Kullberg tackar vi Eilert för. Välkommen också Ulrika till styrelsen. Utställningen i Junsele blev också mycket bra, med 17 utställda hundar och bara 1 or och 2 or. Alltså en mycket bra kvalitet. På återhörande och "skitjakt" på Er alla. (Hör gärna av Er med stort som smått)

Wåge L

- Går du i skolan min gosse?
- Ja.
- Och hur gammal är du då, lille vän?
- 8 år.
- Jag är 50 år och går också i skolan. Då kanske du kan gissa vad jag är?
- Dum, förstås!

Jubileumsårsmöte i Gulsele

1994 bildades klubben i Gulsele, året efter hölls den första mönstringen även den vid Bygården i Gulsele.

Ytterligare fem år senare var hunden godkänd som ras, det gick i en faslig fart tyckte man då och nu står vi här ytterligare tio år senare och ska fira ett jubileum! Åren har gått och årsmötesplatserna har varierat men nu, jubileumsåret, tar vi oss tillbaka till ursprungsplatsen, Bygården i Gulsele, platsen där allt en gång började!

Redan under fredagskvällen anlände de första medlemmarna till bygården i Gulsele. Det diskuterades hundar, jakt och jägarens framtid långt in på fredagskvällen samtidigt som glöden blev allt rödare på grillen.

På lördagen dök det upp medlemmar från hela landet allt från Norrbotten i norr till Småland i söder. En del hade varit med från starten och för en del var medlemskapet helt nytt. Sammanlagt var det ett 50-tal personer på plats.

Den avgående ordföranden Leif Gulin nyttjade förmiddagen till att ge deltagarna en lektion i genetik och avelstrategi. Vi har en numerärt liten ras att arbeta med och det är av stor vikt att avelsarbetet sker i syfte att utveckla rasen och inte att endast förmera rasen med fler individer. Man har således ett stort ansvar som uppfödare både mot sina valpköpare och mot den lilla rasen. Då det endast föds en 50-60 valpar per år har vi inte råd att någon kull är gjord efter en illa vald parning. Vi måste ta vara på de bra gener som finns i populationen! Alla som vill skaffa en valp vill ha en valp där båda föräldrardjuren är jaktchampions. Föräldrardjuren ska dessutom vara vackra och ha en ypperlig mentalitet samtidigt som de är fullständig fria från sjukdomar och andra defekter. Vi vill genom detta få den perfekta valpen! Om man endast tar valpar från de fåtal individer som uppnår alla "perfekthets"-krav så kommer ett stort antal djur stå utanför aveln och rasen tappar dessa djurs genetiska variation. En bra genetisk variation med låg inavelskoefficient är förutsättningen för en hållbar ras!

Mötesdeltagare på årsmötet

Man får absolut inte tumma på kraven på friska avelsdjur då vissa sjukdomar eller fel har stor nedärvningen, tex HD-fel. HD-röntgen och ögonlysning är krav hos avelsdjuren redan från första kullen. Då vi har haft tre hundar med total katarakt=blind pga grå starr så är det viktigt att inte hundar med ärftlig katarakt kommer i avel. Det är även intressant om att kontinuerligt ögonlysa en hund som har katarakt för att få en bild om tillståndet blir värre eller om det är oförändrat över tid.

För att uppnå en hållbar ras måste all avel gå via avelsrådet, det är deras uppgift att finna lämplig partner till tiken, ett arbete som ska gynna rasens överlevnad. Viss avel har skett utan avelsrådets vetskap och denna avel har bland annat bidragit till höjda inavelskoefficienten.

Klubben har dessutom valt att ha en öppen stambok utifall man behöver plocka in friskt blod utifrån för att bevara den genetiska variationen. Endast djur som kan tillföra rasen något kan komma på fråga vid avel utifrån och det ska vara en noggrann kontrollerad inlockning. Våra hundar blir vad vi gör dem

till, får de inte tillräckliga jaktförutsättningar så blir de inga champions och avlar vi på fel material så får vi också fel avkomma.

Leif blandade avancerad genetik med anekdoter från Jonas Gulins hundar, hundar vars mentalitet man idag skulle ifrågasätta. Om någon kom på besök och lyckades komma in i huset utan att hundarna attackerade så möttes personen av en frågande familj, hur lyckades du komma in? Och en och annan cyklist har tack vare dessa hundar fått fart på tramporna förbi huset! Vill ni lära er mer genetik läs då Per-Erik Sundgrens artikel på webben eller i nr 2 2009 av Hälleforshunden.

På eftermiddagen var det dags för årsmötet, Leif Gulin avgick som ordföranden och ersattes av Wåge Lundgren. Leif kommer i fortsättningen fokusera på avelsarbetet i klubben. Dessutom valdes Ulrika Eriksson in som ny ledamot i styrelsen. Kvällen avslutades med traditionsenlig middag för medlemmarna, en middag som året till ära dessutom innehöll dans på Kullbergs camping. På söndagen höll Västernorrlands älghundklubb utställning i Junsele.

Märit

Ettan och tvåan i utställningen i Junsele

GPS-pejl vid löshundsprov

Här följer några reflektioner kring att använda GPS-pejl som ett hjälpmedel vid löshundsprov på älg.

Tekniken vad gäller GPS-pejlar på hundar har under senare år utvecklats precis som all annan teknik. Tillförlitligheten är nu så pass stor att man kan lita på tekniken. Största problemet ligger förmodligen i att täckningen kan vara av varierande kvalitet i olika delar av landet samt variera inom vissa områden. Om man vet att det finns bra täckning i ett område kan GPS-pejlen bli ett bra instrument för att mäta de olika momenten i ett jaktprov på ett mera tillförlitligt sätt.

Den Nordiska älghundunionen som arbetar för gemensamma jaktprovsregler i Norden. Har tagit fram ett utkast till nya jaktprovsregler där GPS-pejl används

Mycket pekar på att det förmodligen inom en inte alltför avlägsen framtid kommer att bli verkligt med GPS-pejl vid jaktprov.

Om vi jämför vår hundavel med jordbruksnäringen t.ex. mjölkkor grisuppförning kycklingsuppfödning m.m. ser vi i snart att utvecklingen inom dessa områden gått förhållandevis snabbt. Idag slaktas en gödkyckling efter i genomsnitt trettiofyra dagar en ko producerar i genomsnitt 8400 kg mjölk/år i Sverige och för fem år sedan ca 8000 kg mjölk/år enl. statistik och för hundra år sedan ca 2000 kg mjölk/år.

Att utvecklingen gått så snabbt inom jordbruket förklaras till stor del av att egenskaperna som eftersträvas är mätbara t.ex. att producera mjölk under en viss tid med en given utfodring. Att då avla och sedan kontrollera resultatet ger en snabb indikation om det går åt rätt håll.

På båten behövs kanske inte GPS-pejlen, åtminstone inte för att finna hunden

Samtidigt måste ett öga hållas på andra nackdelar som kan inträffa t.ex. kortare livslängd, dåliga ben o.s.v. Allt detta får vägas ihop till ekonomiska och andra (etiska, genetiska) avväganden som tillsammans kommer att styra den fortsatta avlen inom dessa områden.

På ett liknade sätt kan vi närma oss jordbruksnäringen när vi får möjlighet att mäta egenskaper på ett objektivt sätt.

Genom att använda GPS-pejl menar jag att vi helt klart får ett bättre instrument för att rätt kunna bedöma hundens egenskaper i ett jaktprov och därmed dess avelsvärde. Några exempel är t.ex:

- Farten i söknet baseras idag på synintryck när hunden far förbi provgruppen. Med GPS-pejl skulle vi kunna mäta kontinuerligt under den del av provtiden som vi förmodar att sök pågår, vi får in fakta som max hasighet och medelhastighet på ett objektivt sätt.

- Sökets omfattning baseras till stor del av tiden när hunden är utomsynhåll och hur långt bort från provgruppen upptaget kommer. GPS-pejlen ger oss en väldigt tydlig bild på kartan hur hunden farit fram i terrängen även ett visst mått av hundens sökmönster ges, dessutom kan man inom ca 25 m när se hur långt upptaget är från provgruppen, vilket idag uppskattas med betydligt större felmarginal.

- Stånd på upptagsplatsen är idag en skattning som görs, med GPS-pejl skulle vi bättre kunna mäta detta.

- Vi har förföljande efter flyende älg hur långt, hur snabbt? Detta skulle enklare kunna mätas med en GPS-pejl.

Ja, listan skulle kunna göras betydligt längre det fordras bara lite mer tanke arbete för att se de olika möjligheterna. Kanske provreglerna skulle göras om, för att anpassas mer mot det man kan mäta med dagens teknik?. Såg en videofilm där man fäst en webbkamera på en älghund. Det var oerhört intressant att se hur hunden närmade sig älgen de sista kanske femtio metrarna innan den började skälla. Därefter kunde man följa hur den jobbad med älgen, detta skulle på sikt lära oss vilka egenskaper som krävs för att vara den perfekta ståndhunden i och för sig lite skrämmande eftersom det inte lämnar något över till fantasin!

För de mer tävlingsinriktade tror jag att vi skulle få en större spridning i poängsättningen eftersom det är objektiv teknik som i vissa delar läser av resultatet. Fast det viktiga är att vi får ett verktyg där vi kan styra aveln på ett bättre sätt och då menar jag mot de egenskaper som efterfrågas eller de mål bilder som ställs upp.

Skit jakt på Er!

Hälsningar!

/Jan-Erik B

*En katt sitter utanför ett mushål.
Musbarnen som bor i hålet är mycket
hungrika. Då ropar musmamman:*

- Vov-vov!!!

*Katten springer förskräckt där ifrån.
- Där ser ni ungar vad det är bra att
kunna andra språk.*

Sammanfattning av nya utställningsregler från 2011

Nya utställningsregler kommer gälla från 2011. Följande artikel är en sammanfattning av de nya utställningsreglerna. Artikeln är författad av Kjell Svensson på SKK.

En ny formulering i inledningen till de allmänna bestämmelserna för att ytterligare trycka på djurskyddet: ***”Hundens välfärd har alltid högsta prioritet på samtliga arrangemang inom SKK-organisationen”.***

En ny formulering gällande veterinärintyg där det preciseras vad ett intyg ska innehålla för att bli godkänt av SKK: När veterinärintyg åberopas för en hund ska detta vara utfärdat på av SKK godkänd blankett, (se exempelvis F145 Sveriges Veterinärförbund eller motsvarande).

Uppgifter som ska finnas med för att intyget ska accepteras är: ras, registrerat namn, registreringsnummer, ID-nummer, beskrivning av skada, om den är förvärvad, vad ingreppet avser, åtgärd, anledning till åtgärd och om kroppsdel avlägsnats kommentera dess utseende. Intyg i original ska alltid medtas vid utställning. Arrangör äger rätt att kopiera veterinärintyg.

En ny kortare formulering under **punkt 4. Force majeure** men som har samma innebörd som den tidigare.

Under punkt 5. Oacceptabelt beteende ändras formuleringen från **ska** till **kan avvisas** från området.

Några nya/strykna raser på ”stubbsvans-listan”. Perro dogo mallorquin/ca de bou stryks från listan. Gos d’atura catalá, mudi, jack russel terrier och terrier brasileiro läggs till på listan.

Ny inledning till **Särskilda bestämmelser för utställning**: Hundar som deltar på utställning ska uppvisa god mental och fysisk sundhet, vilket också innebär att tecken på någon form av sjukdom inte får förekomma. En hund kan därför endast delta på utställning under förutsättning att den vid utställningsdagen inte utgör någon fara för smittspridning. Om arrangören har anledning att fatta tvivel om detta, äger denne rätt att begära veterinärintyg, i enlighet med vad som anges i inledningen till allmänna bestämmelser, som visar **hundens aktuella status**. När en deltagande hund ådragit sig någon form av exteriörpåverkande skada ska veterinärintyg uppvisas som beskriver ingreppet och ska alltid i original medtas vid utställning.

Arrangör äger rätt att kopiera veterinärintyg. Det är alltid upp till domaren att värdera huruvida en uppkommen och åtgärdad defekt samtidigt inte medför en oproportionell påverkan av hundens exteriör i förhållande till FCIs standard.

Tilllägg under **punkt 9. Domare och övriga funktionärer** att domare och domarelev/aspirant inte får inneha uppfödargrupp på utställning där domare/elev/aspirant tjänstgör.

Punkt 10. Domarbyte görs ett förtydligande om vad som gäller samt regleras om vad som gäller för återbetalning av anmälningsavgift om det finns en utannonserad reservdomare.

Ett förtydligande är gjort i **punkt 14. Behandling av päls, nos eller hud:** Detta innefattar användning av exempelvis färg, hårspray, gelé, mousse, krita och talk. Endast sådana preparat som uttryckligen är ämnade för att underlätta kamning/borstning (conditioner/balsam) och/eller ge antistateffekt får användas på en i övrigt obehandlad päls före deltagande i utställning

En ny inledande formulering i **punkt 17. Krav på medlemskap:** Vid utställning anordnad av SKKs centralstyrelse får hund som tillhör medlem i någon av SKKs länsklubbar, specialklubbar eller rasklubbar, eller i erkänd utländsk kennelklubb, delta. Om fler än en person äger hunden ska samtliga vara medlemmar i någon av ovanstående klubbar.

Under **Punkt 20. Återbetalning av anmälningsavgift** införs följande förändringar: b) vid domarbyte, se pkt 10 (vid domarändring i inofficiell valpklass återbetalas inte anmälningsavgiften). d) om anmälan avvisas av arrangören, t.ex. på grund av att hunden inte har rätt att delta eller att anmälan/anmälningsavgiften inkommit för sent. Om hund inte kan delta på grund av skada/sjukdom återbetalas inte **anmälningsavgiften**.

Nya kvalitetspriser i alla klasser utom valp-, avels- och uppfödarklass. Dvs kvalitetspriser även i champion- och veteranklass; *Excellent, Very good, Good, Sufficient, Disqualified, Cannot be judged*:

Excellent (utmärkt) Hund som mycket väl motsvarar rasens standard, och som presenteras i utmärkt kondition, visar ett harmoniskt välbalanserat temperament, håller utmärkt klass och har en utmärkt helhet. Dess utmärkta kvaliteter i förhållande till rasidealet tillåter att domaren kan bortse från smärre detaljfel. Hunden måste ha tydlig könsprägel.

Very good (mycket god) Hund som väl motsvarar rasens standard, som är välbalanserad och i god kondition. Smärre fel kan tolereras, men inga som negativt påverkar helhetsintrycket. Denna bedömning kan endast ges till en hund av mycket god klass.

Good (god) Hund som motsvarar rasens standard och vars exteriöra fel är av mindre framträdande karaktär.

Sufficient (godtagbar) Hund som motsvarar rasens standard men som inte har rasens alla karaktärsdrag eller har bristande fysisk kondition.

Disqualified (diskvalificerad) Ska tilldelas hund som a) är exteriört otypisk för rasen eller har fel som anges som diskvalificerande i rasens standard. b) har sådana anatomiska defekter att de väsentligt påverkar hundens hälsa och sundhet, med särskilt beaktande av rasens ursprung/funktion/användningsområde. c) hanhund som inte har normalt utvecklade och normalt belägna testiklar. d) i ringen visar aggressivitet eller tydligt flyktbeteende, dvs då hund kastar sig paniskt iväg från domaren och det inte finns någon möjlighet att närma sig hunden på naturlig väg. Domaren ska särskilt signera **Disqualified** i resultatlistan om detta utdelats med anledning av punkt d) ovan. Andra avvikelser i mentaliteten ska bedömas enligt rasstandardens krav. Orsak till **Disqualified** ska alltid anges i domarkritik och resultatlista.

Cannot be judged (kan inte prissättas - KEP) Hund, som visas i sådant skick att domaren inte kan bilda sig en säker uppfattning om dess kvalitet, kan i undantagsfall tilldelas omdömet **Cannot be judged (KEP)**. Exempel på detta är om hunden har uppenbara brister i uppträdande- och ringkultur (såsom ovana vid koppel eller valpiggt temperament) eller

visas i dålig kondition (är överdrivet mager eller fet). Detsamma kan gälla en så nyligen trimmad hund, att domaren inte kan göra en säker bedömning av kvaliteten på hundens hårlag. Vidare kan en hund på grund av skada visa upp sig så illa, att dess rörelser är svårbedömda.

Hederspris utdelas endast i valpklass och avels- och uppfödarklass. Inte i junior-konkurrenssklass, unghundskonkurrenssklass och veteranklass så som sker idag.

CK utdelas i samtliga konkurrenssklasser förutom valp-, avels- och uppfödarklass precis som idag.

Fyra placeringar, 1, 2, 3, 4, i samtliga klasser. Ingen reserv som idag.

Ett förtydligande och en skärpning införs avseende **punkt 24. För sen ankomst till bedömning** främst gällande att hund som kommer för sent till konkurrensbedömningen inte får delta i den och kan därigenom inte heller delta i fortsatt bedömning av rasen:

Det är utställarens eget ansvar att vara vid utställningsringen i god tid innan bedömningen i anmäld klass börjar. Hund som infinier sig för sent till bedömningen, det vill säga när sista hunden i klassen är färdigbedömd, kan få en kvalitetsbedömning av domaren när hela rasen är färdigbedömd. En sådan hund kan dock inte delta i någon konkurrenssklass. Hund som kommer för sent till konkurrensbedömningen får inte delta i denna och kan därigenom inte heller delta i fortsatt bedömning av rasen.

Gällande **Punkt 25. Skyldighet att delta i anmäld klass** har en omformulering skett men innebörden är densamma.

Beräkning av ålder. Nuvarande - uppnått aktuell ålder dagen före utställningens första dag. Nytt – uppnått aktuell ålder på den dag den ställs ut. Dvs på en 2-dagars utställning blir det två olika uträkningar av ålder. Gäller alla klasser.

I valpklass kan *Disqualified* och *Cannot be judged* utdelas. Placeras 1-4.

Juniorclass: högsta ålder ändras från 15 månader till 18 månader.

Hund som tilldelas *Excellent* tävlar vidare i respektive konkurrenssklass. Hund som tilldelas *Very good* tävlar inte vidare i konkurrenssklass.

Championkonkurrenssklass: **Ny klass.**

Veteranklass: hund som tilldelas *Excellent* tävlar vidare i veterankonkurrenssklass.

Veterankonkurrenssklass: **Ny klass.** Bästa veteran med *Excellent* tävlar i finaltävlingarna om Bästa veteran.

Bästa hanhunds-/tikklass: placeras 1-4.

Certifikat: utdelad alltid i bästa hanhunds-/tikklass till den högst placerade som har rätt att tävla om cert (eller, om ingen av de fyra placerade i BH/BT har rätt att tävla om cert, utdelas cert till den hund som domaren anser vara bäst av de oplacerade i BH/BT som rätt att tävla om cert).

Cert utdelas i BH/BT även till raser med krav på provmerit för att tävla om cert.

Hund som anmälts till championklass får också tävla om cert om de ej är SE UCH.

För raser som kräver provmerit för att tävla om cert utdelas cert till den högst placerade hunden i BH/BT som uppfyller kravet på provmerit.

Om ingen av de fyra placerade i BH/BT har rätt att tävla om cert utdelas cert till den hund som domaren anser vara bäst av de placerade i BH/BT som har rätt att tävla om cert.

Reserv-cert utdelas till den näst bäst placerade hunden i BH/BT som har rätt att tävla om cert eller bland dem som är placerade om den näst bästa inte har rätt att tävla om cert.

Dvs att samma regler gäller för utdelande av reserv-cert som cert.

Avelsklass: avelshunden/-tiken ska vid aktuell eller tidigare utställning ha tilldelats lägst kvalitetspriset *Good* alt. 2:a pris enligt gamla utställningssystemet. Deltagande avkomor i avelsgruppen får inte ha tilldelats *Disqualified* eller *Cannot be judged* på aktuell utställning. Avelsklass: ingen kvalitetsbedömning förutom HP. Placeras 1-4. HP kan delas ut som kvalitetspris. Bästa grupp med HP tävlar vidare i finaltävlingarna

Uppfödarklass: Deltagande hundar i uppfödargruppen får inte ha tilldelats *Disqualified* eller *Cannot be judged* på aktuell utställning. Uppfödarklass: ingen kvalitetsbedömning förutom HP. Placeras 1-4. HP kan delas ut som kvalitetspris. Bästa grupp med HP tävlar vidare i finaltävlingarna.

Raser som inte är erkända av FCI får inte delta i gruppfinaler på internationella utställningar men det är tillåtet på nationella utställningar.

Grupp 4 och 6 slås ihop dvs taxar går ihop med drivande hundar samt sök- och spårhundar. BIG placeras 1-4. Titlar: i katalogen skrivs endast internationella och nationella championtitlar, FC världs- och sektionsvinnartitlar, vinnartitlar inom NKU.

På **internationella** utställningar ska raser som inte är FCI-erkända placeras separat i katalogen. Rasnamn ska anges på svenska samt ett av de fyra FCI-språken i katalog och PM.

Nya färgbeteckningar för utmärkelser: Kvalitetsbedömning

Excellent röd
Very Good blå
Good gul
Sufficient grön
Konkurrensbedömning:
Reservcertifikat ljusblå

I championatsbestämmelserna för samtliga raser införs under **SE UCH, tilläggskrav för utländsk champion**, att det räcker att ett cert inom norden är erövrat efter 24 månader för att kunna tilldelas SE UCH. SE UCH, tilläggskrav för utländsk champion Hund som redan uppnått av SKK godkänt nationellt utställningschampionat i utomnordiskt land tilldelas titeln svensk utställningschampion när hunden erövrat ett certifikat i Sverige efter att hunden fyllt 24 månader. Hund som redan uppnått godkänt nationellt utställningschampionat i något nordiskt land, tilldelas titeln svensk utställningschampion när hunden erövrat ett **certifikat i Sverige oavsett ålder**.

Rasstrategi

Här följer den revierade upplagan av Svenska Älghundklubben och Hälleforshundklubbens Rasstrategi för Hälleforskunden

Historisk bakgrund och utveckling

Uppkomsten och framväxten av de hundar som idag ingår i hälleforshundrasen skedde parallellt med den kraftiga tillväxt av älgstammen som inträffade under 1930-talet i vissa områden av Värmland och Västmanland. Stora ansträngningar gjordes för att älgökningen skulle bromsas upp och begränsas. Delar av den skogspersonal som var anställda vid Hellefors Bruks AB hade därför under perioden 1935-1955 älgjakt som en av sina viktigaste arbetsuppgifter under höstarna. En uppgift som oftast utfördes som enmansjakt tillsammans med en duglig löshund. Behovet av duktiga jakthundar tillsammans med en snabbt växande älgstam är därför det fundament som hälleforshundens tillkomst vilar på.

1920-tal Det var under hela decenniet en kraftigt begränsad avskjutning på älg. Spetshundar med varierande bakgrund och ursprung användes vid jakterna. Älgjakt med hund bedrevs huvudsakligen som löshunds-jakt. I norra Hälsingland levde och jagades det med två hundar (känd bakgrund) vars avkomma senare har kommit att betraktas som hälleforshundarnas stamfader.

1930-tal I juli månad 1930 föddes hanhunden Pajo i byn Styggberg i Hälsingland. Hunden såldes 1936 till Hellefors Bruks AB och blev där brukad av jägm. E.Rådberg. Pajo gick i avel något år efter ankomsten till Hällefors. Hanhunden Puck (äg. O.Knöppel) var ett resultat av en korsning mellan Pajo och tiken

Pajo från 1939

Akka (finsk spets, äg. L.Liljefors). Skälet för att finnspetsen Akka blev betäckt var en önskan om att i avkomman kunna bevara Pajos gulröda färg. Puck återparades i början av februari 1939 på Akka och hanhunden Karr I föddes d.4/4 samma år. I mitten av 30-talet fördes ett antal ostjaklaikor in i Sverige. Några av dem skulle senare komma att ingå i den kärna av hundar som under 1940-talet började bilda begreppet "hälleforshund". Den mest kända av "ostjakerna" är tiken Spanja (född 1937) som ägdes av skogv. M. Norman. Spanja betraktas idag som hällefors-hundarnas stammoder.

1940-tal Spanja paras med Karr I och flera av valparna kom senare att användas i avel. Dokumentation på obrutna avelslinjer från hanhundarna Stor-Pajo, Gajo och Pan I samt tiken Kajsa finns från tidigt 40-tal fram till dagens hälleforshundar. Ännu ett inslag av ostjaklaika som ingick i M.Normans uppfödning kom via tiken Mejte (f. 1942, äg. M.Thelin), fallen efter en gul ostjakhane som år 1937 blivit såld till Nås. Mejte parades d. 21/

3 1949 med Normans hanhund Gajo och avkomman ingick senare i dennes fortsatta uppfödning av hälleforshundar. Jägarnas önskan att hundarna förutom stor slitstyrka och stark jaktlust dessutom gärna skulle ha en gulröd pälsfärg innebar att aveln tidigt inriktades på hundar med starka inslag av ostjaklaika. Vid sidan av den uppfödning och spridning av hundar som Norman bedrev så var det endast enstaka kullar som föddes fram och då oftast för eget bruk. Den kraftiga fokuseringen på bruksegenskaper och funktion tillsammans med M. Normans dominerande uppfödningsskapade snabbt en relativt enhetlig typ av hundar. En enhetlighet som uppnåts trots att kraven vid val av avelstikar inte tillnärmelsevis

motsvarades av de krav som ställdes på hanhundarna. Redan under det sena 40-talet fanns embryot till en dåtida "rasstandard" som beskrev viktiga detaljer i hundarnas typ, jaktförmåga och jaktsätt.

1950-tal Begreppet "hälleforshund" började spridas långt utanför trakterna av Hällefors. Många av de valpar som föddes köptes av jägare runt om i Norrland. De blev därför, bortsett från kärnaområdet omkring Hällefors, spridda över ett geografiskt mycket stort område. Den stora spridningen innebar att kontakterna mellan ägare till hälleforshundar var liten och aveln av "äkt hälleforsare" utanför Hälleforsområdet var därför obetydlig. De parningar som genomfördes skedde oftast mellan en duktig hälleforshundhane och en tik från någon av de andra älghundraserna. Aveln av hälleforshundar var under hela 50-talet fortsatt koncentrerad till Hälleforsområdet. Den helt dominerande uppfödaren var fortfarande M. Norman vars uppfödning i slutet av decenniet hade producerat närmare 400 st. valpar. Under 50-talet minskade inslaget av ostjaklaika i hälleforshundarna även från uppfödarna runt Hällefors. Främst beroende

på det långa tidsavståndet till när rena ostjaklaikor fanns att tillgå och att det dessutom vid enstaka tillfällen tillkommit avelstikar från andra älghundraser.

1960-tal Den 6/11 1963 föds den näst sista kullen valpar i den Normanska uppfödningen. Den sista skulle dröja i ytterligare 5 år och föds först den 17/8 1968. Därmed var M. Normans uppfödargärning med hälleforshundar avslutad. Flera av hundarna i den sista kullen återfinnes i stamtavlorna hos många av dagens hälleforshundar.

Andra uppfödare i och omkring Hällefors vars avel började lämna spår i rasen var

A. Hellström, H. Thomasson, Hedlund och Vahlgren. Inslag av jämthund och gråhund förekom. Under senare delen av 60-talet förskjuts tyngdpunkten i aveln av hälleforshundar norrut. J. Gulin i Gulsele hade då påbörjat sin uppfödning som syftade till en avel av hundar med så stort inslag av ostjakblod som möjligt. Hundar ur M. Normans uppfödning utgjorde grundmaterialet och en noggrann dokumentation av den fortsatta aveln påbörjades. Rekonstruktioner av den avel som pågått sedan 30-talet började göras och mer eller mindre fullständiga stamtavlor upprättades för ett antal hundar bakåt i tiden. M. Normans sista valpkull föddes fram av en tik ur J. Gulins uppfödning. Den hade sommaren 1968 blivit parad med E. Rådbergs hanhund Pan II. Även i J. Gulins uppfödning av hälleforshundar fanns till en början inslag av gråhund.

1970-tal Två grupper av hälleforshundar började framträda där släktskapet mellan hundgrupperna med tiden successivt försvagades. En sydlig grupp som avlades fram av uppfödare som A. Hellström, H. Thomasson m.fl. samt en nordliggrupp av hundar där J. Gulin var den helt dominerande uppfödaren.

J. Gulin fortsatta efterforskningar i hällefors-hundarnas bakgrund och historia innebar ett stort antal kontakter togs med andra uppfödare och tidigare ägare till hälleforshundar. Som en följd av detta växte det fram en samlad bild av hur det dåtida hundmaterialet var beskaffat och var det dessutom geografiskt befann sig. En diskussion om vad som var utmärkande för en hälleforshund pågick mellan några av uppfödarna och J. Gulin började under tidigt 70-tal använda sig av begreppet "Normanshund" för att tydligt markera varifrån kärnmaterialet skulle härstamma.

Ända sedan början av 50-talet hade det sålts hälleforshundvalpar till Norrland och under 70-talet skulle norrlands inland växa fram som det främsta avsättningsområdet för hällefors-hundar. Ca.85 % av hundarna ur J. Gulin uppfödning blev placerade hosjägare i norra Sverige, samtidigt som ett antal av de valpar som föddes fram av bl.a. A. Hellström också såldes till norrländska jägare. Enstaka inkorsningar av gråhund skedde under 70-talet och några av dessa kan återfinnas i ett antal av dagens hälleforshundar.

1980-tal Ryktet om "hälleforsaren" som en frisk, stark och duglig jakthund på älg hade spridits bland många jägare redan under 40- och 50-talen och ett stort antal av de hundar som genom åren fötts fram hade väl motsvarat de jaktliga krav som ställts på dem. Trots att viss "buskavel" förekommit hade hundarna till typ och jaktbeteende varit förhållandevis enhetliga. Främst torde detta berott på enstaka uppfödarens dominerande ställning och den av J. Gulin drivna och nu allmänt accepterade uppfattningen, att en "äkta hälleforsare" har en stor del av sina rötter hos hundar som sprungit fram ur M.Normans avel.

En efterfrågan på valpar som inte motsvarades av tillgången innebar att nya uppfödare tillkom under 80-talet. En uppfödning där

hundarna ibland till sitt utseende och jakt-sätt var helt otypiska med det som under decennier varit kännetecknande för hällefors-hundarna. Innan årtiondet var slut hade bl.a. ett antal kullar fötts fram med småväxta, kvadratisk byggda och starkt fågelintresserade hundar som alla hade sålts under benämningen "hälleforshundar".

Den 24 januari 1988 föds den sista valpkullen i J.Gulin uppfödning. Kullen bestod av nio valpar och en av dessa, hanhunden Boris, skulle senare komma att utgöra modellhund för den första utarbetade och godkända rasstandarden för hälleforshundar.

Boris och Nils Bäcklin

1990-tal J.Gulin avlider hösten 1989 och andra tongivande uppfödare är på grund av hög ålder i slutet av sin uppfödargärning. Utan deras kännedom och dokumentation om hundarna och deras härstamning skulle en fortsatt avel på hälleforshundar kraftigt försvåras. En arbetsgrupp skapades därför un-

der våren 1990 med uppgiften att säkerställa hälleforshundens fortsatta existens. Som ett resultat av deras arbete bildades Hällefors-hundklubben vid ett möte i Gulsele den 18 juni 1994.

Avelsråd utsågs och regler för rådgivning samt vilka krav som skulle ställas på godkända avelshundar fastställdes. En första mönstring någonsin av hälleforshundar skedde i augusti 1994 i samband med "Fal-lens Dag" i Viksjö. Ett 40-tal hundar blev un-der dagen bedömda av J.Åkerman.

Åkerman bedömer hund i Viksjö

Under perioden 1995-99 blev ytterligare ca.250-300 st. hundar mönstrade, oftast i sam-band med Hälleforshundklubbens årsmöten. Det genomfördes också under samma tids-period ett 30-tal inofficiella jaktprov på älg med hälleforshundar.

Den uppfödning av hälleforshundar som på-gick under 90-talet gjordes, med några få un-dantag, till allra största delen av tikägare som tog någon enstaka kull. Antalet valpar som föddes och godkändes av klubben var ca.50-60/år. Inkorsning av främmande ras skedde inte under 1990-talet.

2000-tal I april månad år 2000 blev hällefors-hunden godkänd som egen ras och den upp-togs därmed i SKK:s annexregister. Ras-godkännandet medförde att rasklubbens kän-nedom om hundarna under årtiondet bred-dades och fördjupades. Möjligheterna att få del av de arbeten som bedrivs inom SÄK och SKK ökade på ett påtagligt sätt klubb-medlemmarnas intresse och förståelse för att hundarnas hälsotillstånd och jaktförmåga måste bli kända. Detta, tillsammans med att klubben under de första åren efter godkän-nandet lämnade ett ekonomiskt bidrag till de medlemmar som dokumenterade sina hundar, gjorde att ett stort antal hundar i slutet av decenniet var jaktprovsmeriterade, hd-rönt-gade, ögonspeglade o.s.v.

Vid Hälleforshundklubbens årsmöte i maj år 2008 fanns 3 fall av ärftlig katarakt inrapporterade (av totalt 6 st. ögonlysta). Klubben tog då på avelsrådens inrådan be-slutet att alla hundar som brukades i avel i fortsättningen skulle vara ögonlysta och då ha erhållit bedömningen ua. Läget bedöm-des som oroande och mötet uppmanade där-för till att en allmänna screening av hundar skulle ske.

År 2005 påbörjades en årlig unghund-granskning med inrapportering av hundar-nas jaktliga utveckling under sin första jakt-säsong. Denna samlade kunskap om enskilda hundars kvalitéer utgjorde viktiga och nöd-vändiga redskap i den avelsplanering som bedrevs inom klubben.

Antalet registrerade valpar per år var fortsatt ca 50-60 st. Inavelsgraden i kullarna var dock sjunkande under hela perioden.

Rasgodkännande och registrering av hundar med inslag av annan älghundras skedde efter noggrann bedömning vid 3-4 tillfälle under perioden 2000-2009.

Nulägesanalys

Rasgodkännandet under våren år 2000 har inneburit att det skett en betydande kunskapsökning om hälsotillståndet i rasen. SÄK:s och SKK:s olika bekämpningsprogram samt andra krav på känd hälsostatus har på ett positivt sätt bidragit till denna ökade kännedom. Veterinär och hälsodata från SKK, tillsammans med en direkt inrapportering till klubben, utgör därför det huvudsakliga underlaget för nulägesanalysen.

Vetskapen om rasens fysiska och exteriöra tillstånd grundas på att ett stort antal hundar under det senaste decenniet blivit visade och bedömda på officiella utställningar. Dessutom har hundarnas jaktförmåga under de tio senaste säsongerna kunnat prövas i jaktprov godkända av SÄK.

Efter år 2000 har ytterligare en stor enkätundersökning genomförts bland medlemmarna. Enkätens frågor berörde i huvudsak hundarnas hälsotillstånd och jaktförmåga. Svarsfrekvensen var ca 70-75% och enkätsvaren är tillsammans med annan personlig kännedom om rasen också en del i bedömningsunderlaget.

Hälsa

· Ögon: Katarakt – I april år 2010 är totalt 67 st. hundar ögonlysta (ca 14 % av hela populationen). Av dessa har 11 st. fått diagnosen ärftlig katarakt (ca 16 % av de ögon-

lysta hundarna). Glaukom – ej rapporterat. PRA – ej rapporterat. Övriga ögonsjukdomar – ej rapporterat.

· Höftledsdysplasi: Av de hundar som röntgades med födelseåren 2000 – 2002 fick 14 % bedömningen C-höft eller sämre. Det höga antalet hundar med hd-fel födda under år 2000 (22 %) kan till viss del bero på att flera av kullarna har föräldradjur med okänd hd-status (parning skedde före rasgodkännandet). Av de hundar som blivit röntgade med födelseåren 2003 – 2008 har 6 % fått bedömningen C-höft eller sämre.

Totalt är ca 45 % av hundarna som blivit födda under 2000-talet hd-röntgade.

· Armbågsledsdysplasi: Ett mindre antal hundar (ca 3 % av hela populationen) har under 2000-talet blivit röntgade, alla med diagnosen ua.

· Epilepsi: Ett tidigare fall är känt, där en äldre (>8 år) hund har drabbats, ingen avkomma. Inga kända fall efter rasgodkännandet år 2000.

· Kryptorchism: Två fall är kända. Hund 1988-2001, ingen avkomma samt hund född i mars 2009.

· Tuggmuskelmiosit: Enstaka kända fall under den senaste 35-års perioden. Första kända fallet uppträdde hos hund född år 1978. Det senaste drabbade hanhund född år 2002. Totalt under hela tidsperioden bedöms antalet insjuknade hundar vara lägre än 10 st. (< 0.5 %).

· Tänder: Ett känt fall av tandbortfall. Kontroll och rapportering av tandstatus kan dock fortsatt vara otillräcklig. Rapportering av tandstatus sker vanligtvis endast i samband med bedömningar på utställningar och via enkätsvar.

Slutsats: Antalet hundar som de senaste åren fått diagnosen ärftlig katarakt är all-
armerande hög. Ett fungerande
bekämpningsprogram som förhindrar vi-
dare spridning är därför angeläget.

Häso tillståndet bland hälleforshundarna
tycks i övrigt vara gott. Inga andra allvarli-
gare sjukdomar är kända.

Målsättning: Fortsätta den redan påbörjade
avelsselektionen beträffande katarakt. Öka
antalet ögonspglade hundar från nuva-
rande 14 % till ³ 40 % för att säkrare kunna
bedöma kataraktens omfattning, samt upp-
täckta eventuell förekomst av annan ögon-
sjukdom.

I ett första steg minska antalet hundar som
får diagnosen ärftlig katarakt till d" 10 %.

Öka antalet hundar som ad och hd-röntgas
från nuvarande 45 % till ³ 60 %.

Under den kommande 5-års perioden ge-
nomföra ännu en enkätundersökning beträff-
ande hundarnas fysiska och mentala status
med syftet att klubben ständigt skall vara
uppdaterad beträffande hundarnas hälso-
tillstånd.

Funktion

- Hälleforshunden är idag till sitt använd-
ningsområde en utpräglad jakthund.
- Hundarna uppfattas ofta av sina använ-
dare som slitstarka, tåliga och uthålliga. Det
förekommer inte att hundar måste vila p.g.a.
hälta, såriga tassar och liknande skador.
- Hälleforshundarnas jaktförmåga tycks i all-
mänhet vara god. Under perioden 2000-2009
har mera än 500 st. jaktprov genomförts.

Ca 60 % av proven resulterade i pris och då i
huvudsak som 1:a pris. För hela perioden år
2000-2006 är andelen jaktmeriterade hundar
per årskull i genomsnitt 21 %. För hundar
födda åren 2003-2006 är meriteringsgraden 23-
25 % (beräkningen görs då årskullen uppnått
³ 3 år). Det förekommer dock hundar som är
väl veka och med svag jaktlust.

Slutsats: Rasgodkännandet och anslut-
ningen till SÄK har inneburit att hundar-
nas jaktförmåga får en mera "objektiv" be-
dömning vilket påtagligt underlättar och
kvalitetshöjer rasklubbens avelsarbete.

Hälleforshunden är idag en tålig och stark
jakthund som ofta uppfyller de krav på jakt-
förmåga som ställs. Fortsatt är det dock
önskvärt att jämnheten ytterligare ökar med
en högre "lägsta nivå" som följd.

Målsättning: Stärka jaktlusten i rasen med-
elst en högre "lägsta nivå". Öka antalet
hundar som kommer till prov och uppnå en
genomsnittlig meriteringsgrad per årskull
som är ³ 25 %.

Mentalitet

- Bedömningar i samband med utställningar
under det senaste decenniet har genomgå-
ende visat på god mentalitet hos hundarna.
Två fall är rapporterade där hundarna inte
blivit bedömda p.g.a. ett aggressivt beteende.
Några hundar (< 5 st.) har visat tydlig olust
vid bedömningarna.
- Hälleforshunden beskrivs ofta av sin ägare
som pigg, vaken och arbetsvillig. Den anses
också vara en lättlärd och trevlig familjehund
som ytterst sällan visar dominansaggression
inom familjen. Den har en starkt utvecklad
flockkänsla och förstår väl sin plats i rang-
ordningen. Hos enstaka individer kan detta

ge intrycket av att den är vek, d.v.s. den noterar och reagerar tydligt på flockledarens vilja.

- Under jakt visar hundarna ofta tydlig reservation mot andra jägare och främlingar, vilket ibland kan vara besvärande om någon mera än ägaren följer hunden under jakten. Många hälleforshundar uppvisar s.k. enmanshundmentalitet.

- Inga MH-tester är gjorda på hälleforshundar

Slutsats: Dagens hälleforshundar har i allmänhet mycket god mentalitet.

De är lättsamma som familjehundar samtidigt som de kan uppvisa både stort mod och stark kamplust under jakt.

Målsättning: Bevara och utveckla den mentalitet som det stora flertalet hundar uppvisar idag.

Genetisk variation

- Den öppna stamboken möjliggör att rasen kan tillföras ett kontrollerat genetiskt tillskott. Klubbens bedömning är att möjligheten till fortsatt ökad genetisk variation därför är förhållandevis god.

Ett vägt medelvärde för hundar födda under perioden 2005 - 2009 (5 årskullar) ger en inavelskoefficient på $F=1.9$. Inavelsgraden är dessutom sjunkande med $F=1.3$ för åren 2007-2009 (5 generationer).

- Under perioden 2000 - 2009 har totalt 541 st. valpar blivit födda. Antalet kullar är 104 st. vilket innebär att det i genomsnitt föddes 5.2 valpar/kull. Det totala antalet använda avelsdjur har varit 138 st. med fördelningen 69 st. tikar och 69 st. hanar.

- I syfte att minska riskerna för genförluster och istället försöka öka den genetiska variationen inom rasen har avelsbegränsning varit gällande sedan 1995. Gränsen är f.n. satt till högst 3 kullar efter enskild hund (undantag kan gälla för hund som tillför rasen nytt genetiskt material).

Slutsats: Inavelskoefficienten är långsamt sjunkande inom rasen.

Målsättning: Att på årsbasis konsolidera inavelsgraden i kullarna till $d'' F=1.2$ (5 generationer) samt utveckla flera obesläktade blodslinjer.

Exteriör

- Under perioden 2000–2009 har ett stort antal hälleforshundar blivit bedömda på utställningar arrangerade av SÄK eller SKK. Domarnas uppfattning har i allmänhet varit att hundarna har en förvånansvärt hög och jämn kvalitet, detta med tanke på att rasen ännu är förhållandevis ny.

- Av de hundar som fått betyget ej rastypisk har det oftast varit felaktig färg och/eller mjuka öron som utgjort grund för omdömet. Andra felaktigheter som har förorsakat prisnedsättningar av vissa hundar har varit raka vinklar, kvadratisk kroppsbyggnad, felaktig storlek etc.

Slutsats: Hälleforshunden är idag en hund som exteriört tämligen väl överensstämmer med sin rasstandard. Vissa hundar kan dock bli väl små (gäller främst tikar).

Målsättning: Förbättra storleken.

Katarakt

Avelsrekommendation för Hällefors-hund

1. Obligatorisk ögonlysning av alla avelsdjur.

- a. Ögonlysning av alla avelsdjur inom ett år före parning.
- b. Avstå från avel på hund som fått diagnosen BPK eller TK och/eller annan katarakt som ögonveterinär bedömt vara ärftlig och allvarlig.
- c. Sen avelsdebutering av hanhundar. Avel på äldre friska hanar.

2. Screening av övriga hundar.

3. Avelsbegränsning.

- a. Max. 3 kullar efter enskild hane/tik. Endast undantagsvis ytterligare någon kull.
- b. Avkomor efter samma hane/tik får inte dominera i aveln. Högst 5% bör vara efter samma hane/tik i en generation.
- c. Utvärdering av kullarna innan fortsatt avel.
- d. Maximal riskspridning. Många hundar brukas i avel. Hellre tre bröder en gång var än tre kullar på samma hane.

När det började bli alltför gott om rovdjur fanns det till slut inte plats för alla björnar som hade fångats för att de höll sig för nära bebyggda trakter. Som ett experiment placerades en av björnarna på jordbruksdepartementet. Björnen trivdes mycket bra och la på hullet. Efter några veckor flyttades björnen till djurparken. En gammal björnkompis undrade varför de plötsligt hade fattat det nya beslutet i departementet. Björnen förklarade:

- Varje dag åt jag upp en av departementets tjänstemän. Ingen märkte något. Men så en dag råkade jag mumsa i mig departementets städhjälp, och då var det kört...

I utställningsringen i Junsele

Årsstämma i Hälleforshundklubben

Tid: Lördagen den 31 juli 2010 kl 13.00.

Plats: Gulsele

Närvarande: Sammanlagt 46 personer.

Ordförande hälsade välkommen

1. Beslöts att justering av röstlängd görs vid behov
2. Lennart Holmsten valdes till mötets ordförande.
3. Anmälades att Märith Truuts utsetts till stämmosekreterare.
4. Till justeringsmän tillika rösträknare valdes Kerstin Boman och Eilert Danielsson
5. Beslöts att samtliga har närvarorätt och klubbmedlemmar har yttranderätt.
6. Fastställdes att årsmötet var stadseenligt utlyst på webben samt i medlemstidning.
7. Utskickad dagordning antogs.
8. Styrelsens verksamhetsberättelse samt årsbokslut upplästes och godkändes. Revisoreernas berättelse upplästes och godkändes. Se. Bil.
9. Beslöts att fastställa årsbokslutet samt beslut om uppkommen vinst på 3749 kr överförs till kommande år
10. Styrelsen redogjorde för uppdraget årsmötet i Boliden givit styrelsen. Att ordna ett lämpligt arrangemang för tioårsjubilet, vilket genomförs denna helg. Att få igenom önskemålet om att ha en öppen stambok ytterligare fem år från och med maj 2010, detta är gjort och även godkänt av SKK.
11. Styrelsen beviljades full ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret
12. A: Beslöts att godkänna styrelsens verksamhetsplan
B: Beslöts att godkänna styrelsens rambudgetförslag
C: Beslöts att godkänna oförändrade avgifter med 160 kr för medlem och 40 kr för familjemedlem.

13. Fasställeande av antal medlemmar i styrelsen till oförändrat 7 personer
Till ordföranden valdes Wåge Lundgren (nyval) då Leif Gulin avgår
I tur att avgå var ledamöterna Jan-Erik Bjermkvist samt Märit Truuts, båda omvaldes
på två år. Nyval på Ulrika Eriksson som ersätter Wåge Lundgren.
Styrelsens utseende 2010:
Wåge Lundgren (ordföranden)
Bo Tobiasson (kassör) 1 år kvar
Jörgen Markusson (ledamot) 1 år kvar
Bo Berggvist (ledamot) 1 år kvar
Jan-Erik Bjermkvist (sekreterare) omval 2 år
Märit Truuts (ledamot) omval 2 år
Ulrika Eriksson (ledamot) nyval 2 år
14. Omval av revisorerna Assar Karlsson och Kerstin Boman tillika omval av revisor-
suppleanten Ingemar Westerlund. Nyval på revisorsuppleanten Kalle Johansson som
ersätter Ulrika Eriksson.
15. Till valberedningen omvaldes Anders Hagman som sammankallande, Rickard Gradin
samt Jan Boman.
16. Beslut om omedelbar justering av punkterna 13-15
17. Inga motioner hade inkommit
18. Bo Tobiasson undrar om de gamla klubbtidningarna kan kastas? Lennart Holmsten
föreslog att ett exemplar ska skickas till Kungliga biblioteket i Stockholm och reste-
rande skickas till SÅK i Östersund där arkivering sker. Då tryckeriet redan idag skickar
ett ex till Stockholm beslutades att alla kvarvarande exemplar skickas till Östersund

Ordföranden av Västernorrlands älghundklubb, Kerstin Viström överlämnade en gåva
till klubben.

Wåge Lundgren avslutade mötet med att presentera sig själv och sina tankar om hur
arbetet med klubben ska gå vidare. Styrelsen kommer arbeta vidare på inslagen väg
och fortsätta sitt arbete med att få fram ett bra hundmaterial, med utmärkta älghundar
med god hälsostatus.

Leif Gulin avtackades som ordföranden. Leif kommer att sitta kvar i avelsrådet och
arbeta vidare med avelsfrågor i klubben

19. Mötet avslutades av ordförande Wåge Lundgren som tackade för visat intresse

Vid protokollet: Märit Truuts
Justeras: Eilert Danielsson

Ordföranden: Lennart Holmsten
Kerstin Boman

Hällekrýss

Hällekrýss	Älg i serie	Horn-djur	Kyld vara	↓	Tids-epok	Vatten-ström	Klocka-Instru-ment	↓	U	Tyg	Träd	Vila	Krön	Buske		
Älg-hund															Slöa	Ont-ord
Fot-del			Gojor						Del i Karlstad Fyr							
TV-märke			Skadad								Svavel		Inte			
			Grevé								Lesohäto		Snurriq			
Kubb		Odör			Vind-fång											Hed
		3/4			Bönan											
Fi-lm				Jyck-arna		Spjut						Runt tavla				
						Tröstar										
Be-tyg	Stad						Tjej	Bor	Ej våra	Gör mor	Djur på savann	Ford	Syre			
	Opera												Kväve			
På hus			Bergs-kedja													Smärta
Ti					3,14			Omgång							Fett	
					Elaka			I koger								
500			Ritual				Närva-ron									
Norpa		Sång-erska	Dräkt				Etta									
Får-et						Drön-are				Film-titel	Rov-fågel	Balt				
												Kort Umeå				
För-st	Skara					Ort i småland										Katt-djur
	Nöt															
Kan katter vara						Talade			Mör				Ström			
						Svavel			Jod							
Åd-er					Full pott								Lugn			

Skicka ifyllt kryss, eller kopia, senast 2 måna- Namn: _____

der efter tidningens utgivning till:

Märit Truuts, Adress: _____

Ruskemåla gård 306, 382 91 Nybro

Hällekräns	Där bör-jade det	Tidig A	Lekatt	Björn	Dagen	Gris	Norsk nationalblomma	Art R	Kall blåst	Lands-kod för Tunisien	= mc2	Pajke	Oka halten av	Tror på vinst	
Känd tavla	G	R	I	N	D	S	L	A	N	T	E	N	Datt djur	A	S
Bellman-tos	U	L	L	A	Hopp-san Thu	O	J	S	A	N	Först i eng. Bor	O	N	E	
Sjunga Anna och mej	L	A	L	L	A	Uran Islandsk mynt	U	Resi-stans	R	Fjäll Gång	B	E	R	G	
Svavel	S	It:n	E	L	V	A	N	Ström Kan tal vara	E	L	Skäna Vara med	L	I	E	
På Irland	E	I	R	E	Kamin Skidort	U	G	N	Fisk Kväve	I	D	Krypton	K	R	
Märit enhe	A	L	N	Beman-nings-företag	2010 Mitt jag	Ä	R	Valp Siat	U	N	G	E	Sönder Fånga	A	V
Folk från Tallin	E	S	T	E	R	Mär Stad i norr	Ö	M	Röst-läge	A	L	T	Jod Filter	I	
Bazare	A	Fiskli Fången	Y	N	G	E	L	Svordon Lars Lund	E	D	Djur-fot Kallum	T	A	S	S
Frä-gesp ort	L	I	N	G	O	Flicka Religios gemäns	U	L	R	I	K	A	Kallt H2O	I	S
Ej ut	I	N	Stad i Bras-ilien	Holme	Luddig Sjukdom	U	L	L	I	G	Gör Tupp Niska	G	A	L	Ting
Ort i Väster-norrland	D	R	Ö	M	M	E	Liga-mänt	S	E	N	A	Arsenik Hursot	A	A	S
Spil	W	I	I	Liten Kväve	S	M	Å	Malaj	K	R	O	N	V	R	A
11/3	E	G	O	N	Först	A	Gripa	T	A	Lagrar mål och träd	S	Y	A	S	K

Lösning

Korsord 09 nr 3

Vinnare:

1:a pris: (glaspris) June Sörensson, Saltsjö-Boo

2:a pris: Inger Ax, Malung

3:e pris: Gerd Söderström, Svärdsjö

Pris skickas under hösten

***DU HAR VÄL INTE GLÖMT ATT BETALA
MEDLEMSAVGIFTEN?***

PG= 830 48 78- 5

***Hälleforshundklubben
Lärkstigen 11, 918 31 Sävar***

<http://www.halleforshunden.org>